

Zicht Op! Jouw innoverend vermogen

Kaartspel voor mbo-docenten en teams

In het mbo vinden veel onderwijsinnovaties plaats. Docenten en teams zijn continu aan het veranderen, vernieuwen en nieuwe ideeën aan het ontplooiën. We doen het graag, maar het is niet altijd gemakkelijk! Docenten spelen daarbij een cruciale rol. We zijn ons niet altijd bewust wat innoveren eigenlijk is, wat er bij het gehele innovatieproces komt kijken én welk vermogen dit van ons vraagt. Het innoverend vermogen van mbo-docenten is van essentieel belang om betekenisvol deel te kunnen nemen aan onderwijsinnovatieprocessen.

Aan de slag

Zicht krijgen op innoverend vermogen helpt om aan de slag gaan met onderwijsinnovaties. Het practoraat Docentprofessionalisering heeft praktijkonderzoek gedaan naar innoveren en het innoverend vermogen en daarbij zijn twee producten opgeleverd. Er is een **praatplaat** ontwikkeld die docenten en (innovatie)teams kunnen ondersteunen bij de dialoog en reflectie op het innovatieproces. Voor je liggen de **inzichtkaarten Zicht op! Jouw innoverend vermogen** voor mbo-docenten!

Deze inzichtkaarten kun je gebruiken om:

- Zicht te krijgen op je eigen innoverend vermogen en de ontwikkeling daarvan (individueel perspectief).
- Dialoog te voeren over het kunnen benutten én ontwikkelen van jullie gezamenlijk innoverend vermogen (teamperspectief).

De volgende theoriekaarten kun je (vooraf) lezen en gebruiken:

Theoriekaart 1 over de inzichten uit het praktijkonderzoek.

Theoriekaart 2 over het proces van innoveren in het mbo en de praatplaat.

Theoriekaart 3 over zes adviezen voor mbo-docenten in innovatieteams.

Werken met de inzichtkaarten

Innoverend vermogen kan gezien worden als een samenspel van **kunnen** (kennis, vaardigheden en ervaring), **willen** (motivatie en passie) en **mogen** (ruimte, tijd en geld) (Vaas & Kraan, 2007). Hierbij bepalen de persoonlijke situatie en persoonlijkheid (**zijn**) de doeltreffendheid van het innoverend vermogen. Het **zijn** is ondersteunend. De inzichtkaarten **Zicht op! jouw innoverend vermogen** zijn onderverdeeld in deze vier categorieën: kunnen, willen, mogen en zijn.

- Er zijn in totaal 25 inzichtkaarten, verdeeld over 4 categorieën.
- Iedere inzichtkaart beschrijft een element van het innoverend vermogen.
- Iedere categorie bevat, naast de elementen van het innoverend vermogen, 2 blanco kaarten. Deze kunnen naar eigen inzicht en behoefte gebruikt worden.
- De kaarten kunnen individueel en in een groep gebruikt worden.
- Het is raadzaam om de drie theoriekaarten erbij te houden om vooraf en tussentijds te raadplegen.

Tip: Wil je met je (innovatie)team zicht krijgen op het dynamische proces van innoveren in het mbo, kijk dan op de site van het Practoraat Docentprofessionalisering voor de praatplaat die ingezet kan worden om de dialoog te voeren en te reflecteren op jullie eigen innovatieproces (zie theoriekaart 2).

Vragen? Contact?

Heb je vragen over het kaartspel, (een van) de onderzoeken van het practoraat Docentprofessionalisering of wil je algemene informatie? Neem gerust contact op!

- Practoraat Docentprofessionalisering via docentprofessionalisering@landstedegroep.nl
- Ceciel Korsmit (docentonderzoeker) via ckorsmit@landstedegroep.nl
- Of via <https://www.landstedegroep.nl/practoraten/practoraat-docentprofessionalisering/>

Enkele spelsuggesties

Wees vrij om eigen varianten te bedenken en te spelen!

<i>Jouw portret (bespreken)</i>	
Fase 1: individueel oriënteren	Fase 2: samen bespreken
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Leg alle kaartjes voor je neer en bekijk van de 4 categorieën alle elementen. ▪ <i>Welke elementen herken je bij jezelf? Wat heb je (al) in huis?</i> Je kan ook zelf iets toevoegen met een blanco kaart. ▪ <i>Welk concreet gedrag laat je daarbij zien? Wat doe je concreet? Wat zeg je? Hoe ziet dat eruit?</i> ▪ Maak je eigen portret en licht dit toe met voorbeelden. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bespreek jouw portret met een collega of in jouw (innovatie)team. ▪ Laat de ander jou vragen stellen om te verdiepen en/of te verbreden. ▪ Laat anderen jouw portret aanvullen. Vraag na en laat de ander dit uitleggen. ▪ <i>Ziet jouw portret er nu anders uit?</i>

<i>Jouw ontwikkelperspectief (delen)</i>	
Fase 1: individueel oriënteren	Fase 2: samen bespreken
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Leg alle kaartjes voor je neer en bekijk van de 4 categorieën alle elementen. ▪ <i>Wat zou je willen ontwikkelen?</i> ▪ <i>Bedenk waarom je dit zou willen? Wat wil je bereiken?</i> ▪ <i>Wat en wie heb je hiervoor nodig?</i> ▪ <i>Hoe wil je het aanpakken?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bespreek en deel je wens tot ontwikkeling met een collega of in jouw (innovatie)team. ▪ <i>Herkent de ander dit?</i> Laat de ander jou vragen stellen om te verdiepen en/of te verbreden. ▪ <i>Hoe kan de ander je hierbij ondersteunen?</i> ▪ Maak afspraken.

<i>Groepsportret (bespreken)</i>	
Fase 1: samen oriënteren	Fase 2: samen bespreken
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Maak gebruik van de (al) samengestelde individuele portretten of ▪ Leg alle kaartjes voor je neer en bekijk van de 4 categorieën alle elementen. Maak eerst een individueel portret. ▪ Laat iedereen zijn of haar portret toelichten met voorbeelden. ▪ Bevraag elkaar op concreet gedrag en acties. ▪ Vul elkaar aan en leg dit uit. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Hoe ziet jullie gezamenlijke portret eruit?</i> ▪ <i>Wat valt er op in jullie gezamenlijke portret?</i> ▪ <i>Welke conclusies kunnen jullie hieruit trekken?</i> ▪ <i>Welke acties vraagt dit?</i> ▪ <i>Wat blijven jullie inzetten? Wat gaan jullie (niet) meer inzetten?</i> ▪ <i>Wat is er nodig om te ontwikkelen?</i> ▪ Maak afspraken.

<i>Innovatieproces én ontwikkeldoelen (bespreken)</i>		
Fase 1: het proces in beeld	Fase 2: innoverend vermogen bespreken	Fase 3: ontwikkeldoelen bespreken
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gebruik de inzichtkaarten samen met de praatplaat (zie theoriekaart 2). ▪ <i>Waar in het proces bevindt jullie innovatie zich op dit moment?</i> Bespreek dit met elkaar. ▪ <i>Wat hebben jullie de komende tijd te doen?</i> ▪ Formuleer dit in concrete acties en gedrag. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Welke innoverende vermogens hebben jullie hiervoor nodig?</i> ▪ <i>Wie past hier goed? (gebruik de portretten)</i> ▪ <i>En/of wie zou dit willen oppakken en hierin willen leren?</i> ▪ <i>Hebben jullie iemand anders nodig buiten de bestaande groep? Wat hebben jullie dan nodig? En wie kan daarbij helpen?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Wie wil wat leren? (ontwikeldoelen) En wie kan hierbij ondersteunen? Wat is hiervoor nodig?</i> ▪ Maak concrete en haalbare afspraken met elkaar. ▪ Plan een volgend reflectiemoment in waar ook de gestelde ontwikkeldoelen terug komen.